

Correctiesleutel extra vrijblijvende oefenbundel blok 5.

Vul de rijtjes aan. Zo doe je dat:

- Gaat er bij of gaat er af? (Noteer plus of min.)
- Hoeveel erbij of eraf? (Noteer de sprong.)
- Spring verder in je hoofd.
- Vul de ontbrekende getallen in.

a Zoek de getalpatronen en vul de rijtjes aan.

+ ...3	+ ...3	+ ...3	+ ...3	+ ...3	+ ...3
33	36	39	42	45	48
				51	

- ...20	- ...20	- ...20	- ...20	- ...20	- ...20
280	260	240	220	200	180
				160	

- ...110	- ...110	- ...110	- ...110	- ...110	- ...110
880	770	660	550	440	330
				220	

+ ...250	+ ...250	+ ...250	+ ...250	+ ...250	+ ...250
250	500	750	1 000	1 250	1 500
				1 750	

b Dit lukt ook! Zet de rijtjes voort.

Laat je niet foppen! De sprong wisselt!

+ ...50	- ...10	+ ...50	- ...10	+ ...50	- ...10
0	50	40	90	80	130
					120

+ ...50	+ ...10	+ ...50	+ ...10	+ ...50	+ ...10
100	150	160	210	220	270
					280

+ ...100	- ...5	+ ...100	- ...5	+ ...100	- ...5
50	150	145	245	240	340
					335

- ...10	- ...20	- ...10	- ...20	- ...10	- ...20
800	790	770	760	740	730
					710

BLOK 5 2 BREUKEN VERGELIJKEN EN RANGSCHIKKEN

a Vul in. Kies uit: <, = of >. *Schrap dan wat niet past.

Het breukenmuurtje kan je helpen!

$\frac{1}{4} > \frac{1}{8}$ $\frac{1}{2} > \frac{1}{4}$	$\frac{5}{8} < \frac{5}{4}$ $\frac{3}{4} > \frac{3}{8}$	$\frac{2}{4} > \frac{1}{4}$ $\frac{2}{8} < \frac{7}{8}$
Stambreken? De breuk met de kleinste noemer is het kleinst / grootst*.	Dezelfde teller? De breuk met de kleinste noemer is het kleinst / grootst*.	Dezelfde noemer? De breuk met de grootste teller is het kleinst / grootst*.

b Vul in. Kies uit: <, = of >.

$\frac{3}{6} < \frac{8}{6}$ $\frac{7}{8} < \frac{7}{5}$ $\frac{6}{4} > \frac{6}{8}$
 $\frac{9}{5} > \frac{7}{5}$ $\frac{7}{7} = 1$ $\frac{9}{5} > \frac{7}{5}$

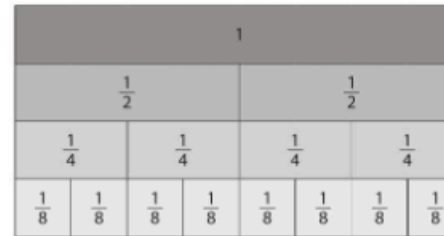
c Zet deze breuken in de juiste volgorde.

$\frac{2}{4}$	$\frac{5}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{9}$
$\frac{1}{4}$	<	$\frac{2}{4}$	<	$\frac{5}{4}$	
$\frac{8}{10}$	$\frac{16}{10}$	$\frac{6}{10}$	$\frac{3}{6}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{3}{7}$
$\frac{6}{10}$	<	$\frac{8}{10}$	<	$\frac{16}{10}$	
$\frac{3}{4}$	>	$\frac{3}{6}$	>	$\frac{3}{7}$	

BLOK 5 3 ONGELIJKNAMIGE BREUKEN VERGELIJKEN

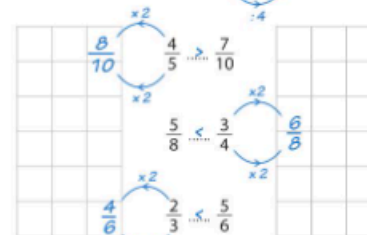
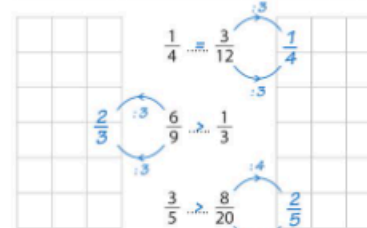
a Vul in. Kies uit: <, = of >. Het breukenmuurtje kan je helpen.

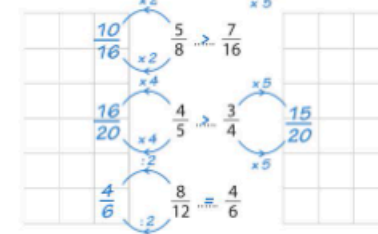
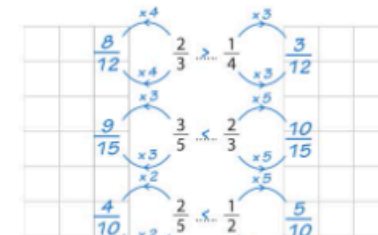
$\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$ $\frac{3}{4} > \frac{1}{2}$
 $\frac{1}{2} < \frac{5}{8}$ $\frac{7}{8} > \frac{3}{4}$
 $\frac{2}{4} < \frac{3}{2}$ $\frac{4}{8} = \frac{2}{4}$
 $\frac{3}{8} > \frac{1}{4}$ $\frac{5}{8} < \frac{6}{4}$

b Vergelijk nu ook deze breuken. Vul in: <, = of >.

Maak de breuken eerst gelijknamig. (Zorg voor gelijke noemers.)

Weet je het nog?
Een breuk verandert niet van waarde als je teller en noemer vermenigvuldigt met of deelt door eenzelfde getal.

Zoveel breuken!

BLOK 5 4 HOOFDREKENEN: HANDIG OPTELLEN EN AFTREKKEN

Reken handig uit. De tips helpen je op weg!

Rond de term die dicht bij een H of een D ligt, af tot een rond getal. Tel op en trek het teveel er weer af.

$$1\ 287 + 6\ 498 = (1\ 287 + 6\ 500) - 2 = 7\ 787 - 2 = 7\ 785$$

$$399 + 4\ 523 = (400 + 4\ 523) - 1 = 4\ 923 - 1 = 4\ 922$$

$$7\ 561 - 2\ 997 = (7\ 561 - 3\ 000) + 3 = 4\ 561 + 3 = 4\ 564$$

$$6\ 833 - 1\ 499 = (6\ 833 - 1\ 500) + 1 = 5\ 333 + 1 = 5\ 334$$

Rond de aftrekker af tot een rond getal. Trek af en tel het tekort er weer bij.

Wat je er bij de ene term bijtelt, trek je van de andere term af. Zo blijft de som gelijk.

Het kan ook omgekeerd: Wat je van de ene term aftrekt, tel je bij de andere term bij!

$$\begin{array}{r} 895 + 67 = 900 + 62 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ + .5 \quad - .5 = 962 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 714 + 4\ 598 = 712 + 4\ 600 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ - .2 \quad + .2 = 5\ 312 \end{array}$$

Wat je er bij de ene term bijtelt, tel je er ook bij de andere term bij. Zo blijft het verschil gelijk.

Wat je van de ene term aftrekt, trek je ook van de andere term af. Zo blijft het verschil gelijk.

$$\begin{array}{r} 2\ 795 - 345 = 2\ 800 - 350 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ + 5 \quad + 5 = 2\ 450 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3\ 897 - 627 = 3\ 900 - 630 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ + 3 \quad + 3 = 3\ 270 \end{array}$$

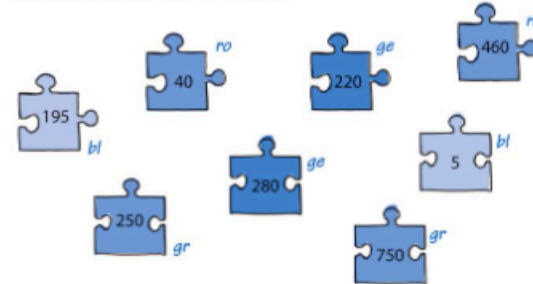
$$\begin{array}{r} 1\ 605 - 45 = 1\ 600 - 40 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ - 5 \quad - 5 = 1\ 560 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4\ 883 - 423 = 4\ 880 - 420 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ - 3 \quad - 3 = 4\ 460 \end{array}$$

BLOK 5 5 HOOFDREKENEN: HANDIG OPTELLEN EN AFTREKKEN MET MEERDERE TERMEN

a Geef termen die samen een rond getal vormen eenzelfde kleurtje.

Schrijf ze ook correct in de optelling.

$$460 + 40 = 500$$

$$195 + 5 = 200$$

$$250 + 750 = 1\ 000$$

$$280 + 220 = 500$$

b Reken handig uit. Kleur eerst de termen die na het optellen een rond getal vormen.

$$25 + 641 + 175 = 25 + 175 + 641 = 200 + 641 = 841$$

$$2\ 450 + 550 + 380 = 3\ 000 + 380 = 3\ 380$$

$$1\ 800 + 4\ 400 + 2\ 600 = 1\ 800 + (4\ 400 + 2\ 600) = 1\ 800 + 7\ 000 = 8\ 800$$

Maak eerst een rond getal. Wat er overblijft, tel je daar nog bij.

c Reken handig uit. Kleur eerst de termen die na het aftrekken een rond getal vormen.

$$6\ 470 - 780 - 470 = 6\ 470 - 470 - 780 = 6\ 000 - 780 = 5\ 220$$

$$8\ 642 - 142 - 250 = 8\ 500 - 250 = 8\ 250$$

$$7\ 450 - 530 - 1\ 450 = 7\ 450 - 1\ 450 - 530 = 6\ 000 - 530 = 5\ 470$$

Maak eerst een rond getal. Wat er overblijft, trek je daar nog van af.

BLOK 5 6 HOOFDREKENEN: DELEN DOOR 10, 100 EN ZOALS DE TAFELS

a Even oprisfen. Los snel op!

$12 : 2 = \underline{6}$	$90 : 9 = \underline{10}$	$32 : 4 = \underline{8}$	$64 : 8 = \underline{8}$
$40 : 5 = \underline{8}$	$2 : 2 = \underline{1}$	$42 : 7 = \underline{6}$	$9 : 1 = \underline{9}$
$36 : 6 = \underline{6}$	$15 : 3 = \underline{5}$	$45 : 9 = \underline{5}$	$72 : 9 = \underline{8}$
$25 : 5 = \underline{5}$	$24 : 4 = \underline{6}$	$18 : 3 = \underline{6}$	$16 : 8 = \underline{2}$
$14 : 7 = \underline{2}$	$27 : 9 = \underline{3}$	$35 : 7 = \underline{5}$	$27 : 3 = \underline{9}$

b Deel door 10 of door 100.

$600 : 10 = 60$ want $60 \times 10 = 600$	$800 : 100 = \underline{8}$ want $8 \times 100 = 800$	$700 : 10 = \underline{70}$	$4\ 000 : 10 = \underline{400}$
$1\ 500 : 10 = \underline{150}$ want $150 \times 10 = 1\ 500$	$4\ 300 : 100 = \underline{43}$ want $43 \times 100 = 4\ 300$	$1\ 000 : 100 = \underline{10}$	$2\ 810 : 10 = \underline{281}$
		$3\ 800 : 10 = \underline{380}$	$6\ 400 : 100 = \underline{64}$
		$6\ 700 : 100 = \underline{67}$	$9\ 000 : 100 = \underline{90}$

c Deel zoals de deeltafels.

$24 : 3 = 8$	$10 : 2 = \underline{5}$	$630 : 7 = \underline{90}$	$250 : 5 = \underline{50}$
$240 : 3 = 80$	$1\ 000 : 2 = \underline{500}$	$3\ 600 : 6 = \underline{600}$	$4\ 800 : 8 = \underline{600}$
$30 : 5 = \underline{6}$	$56 : 7 = \underline{8}$	$4\ 000 : 5 = \underline{800}$	$1\ 600 : 2 = \underline{800}$
$3\ 000 : 5 = \underline{600}$	$5\ 600 : 7 = \underline{800}$	$2\ 400 : 4 = \underline{600}$	$2\ 000 : 5 = \underline{400}$

d Alles door elkaar. Los op!

$360 : 10 = \underline{36}$	$2\ 400 : 100 = \underline{24}$
$6\ 000 : 6 = \underline{1\ 000}$	$5\ 600 : 7 = \underline{800}$
$350 : 7 = \underline{50}$	$8\ 100 : 9 = \underline{900}$
$2\ 400 : 3 = \underline{800}$	$1\ 400 : 10 = \underline{140}$
$4\ 000 : 8 = \underline{500}$	$6\ 400 : 8 = \underline{800}$

BLOK 5 7 HOOFDREKENEN: DELEN MET SPLITSSEN EN VERDELEN

a Even oprisfen. Los snel op!

$10 : 5 = \underline{2}$	$36 : 9 = \underline{4}$	$32 : 4 = \underline{8}$	$24 : 8 = \underline{3}$
$28 : 4 = \underline{7}$	$20 : 5 = \underline{4}$	$49 : 7 = \underline{7}$	$10 : 1 = \underline{10}$
$30 : 6 = \underline{5}$	$21 : 3 = \underline{7}$	$54 : 9 = \underline{6}$	$45 : 9 = \underline{5}$

b Dit lukt ook! Los op.

$15 : 5 = \underline{3}$	$10 : 5 = \underline{2}$	$300 : 6 = \underline{50}$	$250 : 5 = \underline{50}$
$1\ 500 : 5 = \underline{300}$	$1\ 000 : 5 = \underline{200}$	$4\ 200 : 7 = \underline{600}$	$4\ 800 : 8 = \underline{600}$
$49 : 7 = \underline{7}$	$32 : 8 = \underline{4}$	$810 : 9 = \underline{90}$	$3\ 000 : 5 = \underline{600}$
$490 : 7 = \underline{70}$	$3\ 200 : 8 = \underline{400}$	$1\ 200 : 4 = \underline{300}$	$2\ 100 : 3 = \underline{700}$

c Reken uit. Noteer de tussenstapjes en het quotiënt.

$2\ 412 : 4 = (2\ 400 : 4) + (\underline{12} : 4)$
 $\begin{array}{r} / \ \backslash \\ = 600 + \underline{3} = 603 \end{array}$
 2 400 12

$4\ 800 : 3 = (3\ 000 : 3) + (\underline{1\ 800} : 3)$
 $\begin{array}{r} / \ \backslash \\ = 1\ 000 + 600 = 1\ 600 \end{array}$
 3 000 1 800

$6\ 240 : 6 = (6\ 000 : 6) + (\underline{240} : 6)$
 $\begin{array}{r} / \ \backslash \\ = 1\ 000 + 40 = 1\ 040 \end{array}$
 6 000 240

$8\ 400 : 7 = (7\ 000 : 7) + (\underline{1\ 400} : 7)$
 $\begin{array}{r} / \ \backslash \\ = 1\ 000 + 200 = 1\ 200 \end{array}$
 7 000 1 400

$2\ 515 : 5 = (2\ 500 : 5) + (\underline{15} : 5)$
 $\begin{array}{r} / \ \backslash \\ = 500 + 3 = 503 \end{array}$
 2 500 15

Splits het deeltaf in getallen die je handig kunt delen door de deler!

Los deze delingen cijferend op. Denk aan de schatting!

Maak altijd eerst een schatting.
Rond het deelgetal af naar een rond getal
dat je makkelijk kunt delen door de deler.

$6725 : 4 =$ $\approx 8000 : 4 = \dots\dots\dots 2.000$	$5874 : 2 =$ $\approx 6000 : 2 = 3.000$
--	--

6	7	2	5				4				5	8	7	4				2			
4							1	6	8	1	4							2	9	3	7
2	7										1	8									
2	4									$r=1$	1	8									$r=0$
		3	2									0	7								
		3	2										6								
			0	5									1	4							
				4									1	4							
					4									0							
						1															

$2596 : 3 =$ $\approx 2700 : 3 = \dots\dots\dots 900$	$4836 : 5 =$ $\approx 5000 : 5 = 1.000$
--	--

2	5	9	6				3				4	8	3	6				5			
2	4						8	6	5		4	5						9	6	7	
		1	9									3	3								
		1	8							$r=1$		3	0								$r=1$
			1	6									3	6							
				1	5								3	5							
					1									1							

Omtrek berekenen?
Zo lukt het altijd!
Meet alle zijden.
Tel die lengtes bij elkaar.

Soms lukt het handiger!
(Want je hoeft niet altijd alle
zijden te meten ...)

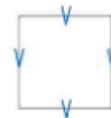
Bereken de omtrek. Noteer ook de maateenheid!

Omtrek: $2 \times (5 \text{ cm} + 3 \text{ cm}) = 2 \times 8 \text{ cm} = 16 \text{ cm}$
of $5 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 3 \text{ cm} + 3 \text{ cm} = 16 \text{ cm}$

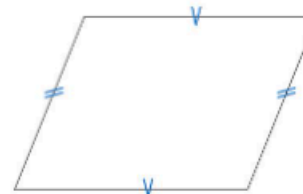
Tip?
Duid gelijke zijden aan
met eenzelfde teken.
Zo merk je vanzelf dat je niet
altijd alle zijden moet meten.

Omtrek: $4 \times 2 \text{ cm} = 8 \text{ cm}$
of $2 \text{ cm} + 2 \text{ cm} + 2 \text{ cm} + 2 \text{ cm} = 8 \text{ cm}$

Omtrek: $5 \text{ cm} + 4 \text{ cm} + 4 \text{ cm} + 3 \text{ cm} = 16 \text{ cm}$

Omtrek: $2 \times (5 \text{ cm} + 4 \text{ cm}) = 2 \times 9 \text{ cm} = 18 \text{ cm}$
of $5 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 4 \text{ cm} + 4 \text{ cm} = 18 \text{ cm}$

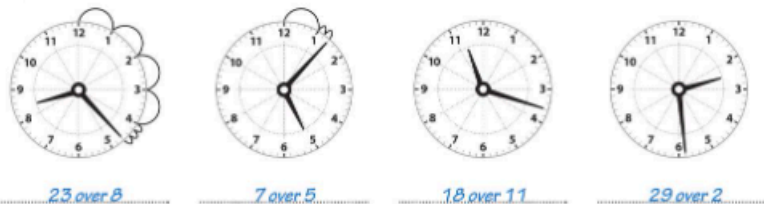

Omtrek: $4 \text{ cm} + 3 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 2 \text{ cm} = 14 \text{ cm}$

BLOK 5 10 DE WIJZERKLOK LEZEN TOT OP 1 MINUUT

a Hoe laat is het? Noteer tot op 1 minuut **OVER** het uur.

b Hoe laat is het? Noteer tot op 1 minuut **VOOR** het uur.

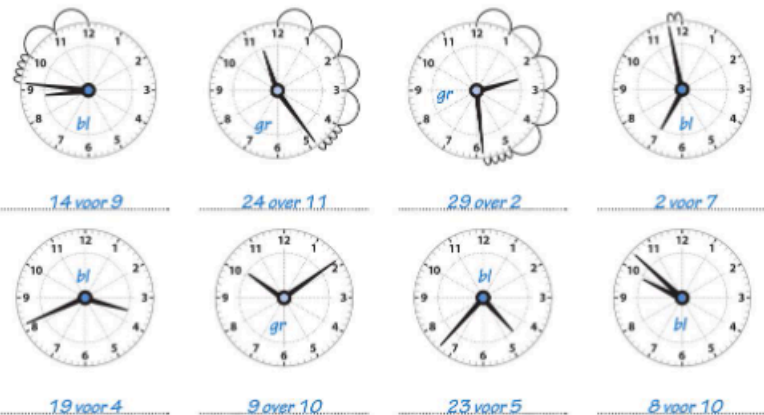

c Nu door elkaar. Hoe laat is het?

Tel je verder van het uur dat voorbij is? Kleur dan het hart van het klokje groen en gebruik 'over'.

Tel je na het halfuur af naar het volgende uur? Kleur dan het hart van het klokje blauw en gebruik 'voor'.

BLOK 5 11 DE CIJFERKLOK LEZEN TOT OP EEN MINUUT

a Hoe laat is het? Noteer tot op 1 minuut **OVER** het uur.

Kruis ook telkens het juiste dagdeel aan.

5:26

Het is 26 over 5

- 's morgens.
 's avonds.

13:15

Het is kwart over 1

- in de namiddag.
 's nachts.

21:08

Het is 8 over 9

- 's morgens.
 's avonds.

b Hoe laat is het? Noteer tot op 1 minuut **VOOR** het uur.

11:47

Het is 13 voor 12

$47 + ? = 60$

volgende uur?

19:53

Het is 7 voor 8

7:34

Het is 26 voor 8

Stel de vragen nu in je hoofd!

- in de voormiddag.
 's avonds.

- 's morgens.
 's avonds.

- 's morgens.
 's avonds.

c Nu door elkaar! Vul ook het juiste dagdeel aan.

Kies uit: 's morgens, in de voormiddag, 's middags, in de namiddag, 's avonds, 's nachts.

3:25

Het is 25 over 3
's nachts

14:44

Het is 16 voor 3
in de namiddag

20:09

Het is 9 over 8
's avonds

15:11

Het is 11 over 3
in de namiddag

0:56

Het is 4 voor 1
's nachts

9:30

Het is half 10
in de voormiddag

Vul de cijferklokjes aan. Kijk goed naar het voorbeeld!

Het is na de middag.	
<ul style="list-style-type: none"> Welk uur is voorbij? → Kijk naar de kleine wijzer: 6 uur 's avonds of 18 uur. Hoeveel minuten zijn er voorbij sinds 18 uur? → Kijk naar de grote wijzer: 49 minuten. 	18:49

a Het is voor de middag.

5:17	11:45	9:03

b Het is na de middag. Laat je niet foppen!

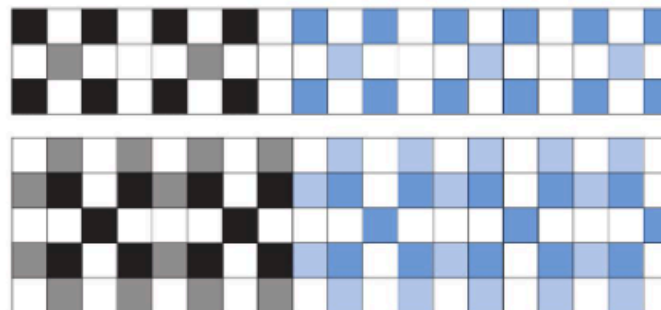
15:33	20:25	22:59

Werk per rij, kolom per kolom, kleur per kleur...
Klaar? Controleer!
Heb je nauwkeurig gewerkt?

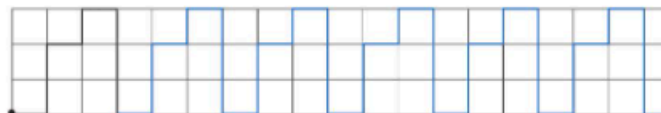
a Ontdek het tegelpatroon en zet het voort. Werk nauwkeurig!

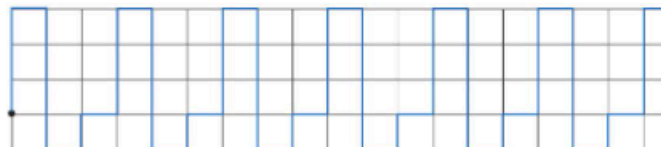
b Ontdek het lijnpatroon en zet het voort. Start bij de stip.

1 → 2 ↑ 1 → 1 ↑ 1 → 3 ↓

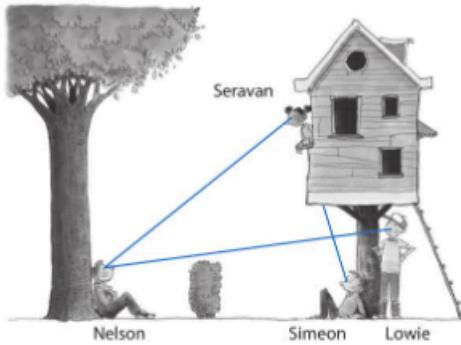
3 ↑ 1 → 4 ↓ 1 → 1 ↑ 1 →

BLOK 5 14 KIJKLIJNEN

a Teken de kijklijnen. Beantwoord de vragen.

Kan Seravan Nelson zien?

ja nee

Kan Simeon Seravan zien?

ja nee

Kan Lowie Nelson zien?

ja nee

Kan papa Jason zien?

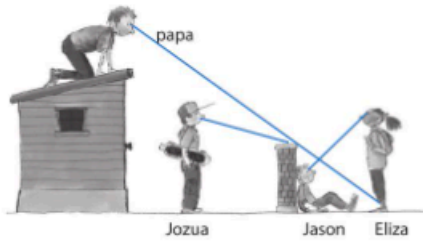
ja nee

Kan Eliza Jason zien?

ja nee

Kan Jozua Jason zien?

ja nee

b Kleur het deel van de boom dat Joanna kan zien groen.
Het deel dat Joanna niet kan zien, kleur je rood.

